

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-3-78 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-33/974-298
Karar Tarihi : 14.06.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Osman Tan ÇATALCALI, Neyzar ÜNÜBOL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Yıldız Meşrubat Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti.
Büyükbakkalköy Cad. No:4 A Blok Sancaktepe/İstanbul

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.
Kemalpaşa Cad. No:52 35070 Işıkkent/İzmir

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin Rekabet Kurulu kararları ve Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu düzenlemelerini kullanarak ürünlerinin bulundurulmasına yönelik yaptığı açıklamaların satış noktalarını yanlış yönlendirici nitelikte olduğu ve Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin yeniden satış fiyatının belirlenmesi sonucunu doğuracak faaliyetleri olduğu iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda, Efes Dağıtım Pazarlama ve Tic. A.Ş. (EFPA)'nin distribütörü olarak 1999 yılından beri Yıldız Meşrubat Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti. (Yıldız) ticaret unvanı ile faaliyet gösterildiği belirtilerek, özetle yaklaşık üç ay önce Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama ve Tic. A.Ş. (Bimpaş)'nin Yıldız'ın sorumlu olduğu bölgedeki bazı nihai satış noktalarına Rekabet Kurulunun kararları ve Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (TAPDK) tarafından hazırlanan ve 07.01.2011 tarih ve 27808 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Tütün Mamulleri Ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" (TAPDK Yönetmeliği) hükümlerine dayanarak Bimpaş ürünlerini bulundurmaları gerektiğine yönelik açıklamalarda bulunduğu ve ayrıca Bimpaş'ın nihai satış noktalarına yaptığı fiyat tekliflerinde indirim oranlarını belirterek dolaylı olarak nihai satış fiyatını tespit ettiği iddialarında bulunulmuş, ilk iddia ile ilgili olarak bu durumun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bir ihlal olup olmadığı konusunda bilgi talep edilmiş, ikinci iddia ile ilgili olarak ise 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem yapılması talebinde bulunulmuştur.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 09.04.2012 tarih ve 3110 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 27.04.2012 tarih ve 2012-3-78/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 08.06.2012 tarih ve 2012-3-78/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (5) **H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu iddialara ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddinin gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Şikayete Konu Taraf: Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş. (Bimpaş)

- (6) Bimpaş, Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayi A.Ş. (Türk Tuborg) tarafından üretilen ürünlerin satış ve pazarlamasını gerçekleştirmektedir. Bimpaş'ın hisselerinin %99,88'i Türk Tuborg'a aittir. Türk Tuborg, Yaşar Holding tarafından, Danimarka kökenli Tuborg Breweries Ltd. ortaklığı ile 1967 yılında kurulmuş ve Türk Tuborg'un %95,69 oranındaki hissesi, 2008 yılında International Beer Breweries Ltd.'ye devredilmiştir. Teşebbüs tarafından üretilen markalar *Carslberg, Tuborg, Tuborg T-beer, Tuborg Special, Tuborg Gren, Tuborg Gold, Skol, Vole* ve *Troy*'dur.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (7) Bira içerdiği alkol oranı ve tüketiciler gözündeki değeri bakımından diğer alkollü içeceklerden ayrılmaktadır. Diğer yandan tüketiciler, birayı her zaman aynı şekilde tüketmemektedirler. Bu kapsamda tüketiciler, birayı ya daha sonra tüketim için ya da hemen tüketim için satın almaktadırlar. Tüketici alışkanlıkları satın alınan noktaya göre değişmektedir.
- (8) Tüketiciler tarafından eğlenmek ve/veya güzel vakit geçirmek için gidilen ve biranın yanında müzik, eğlence, yemek vb. gibi başka hizmetlerin sunulduğu bar, lokanta gibi noktalara Açık Satış Noktaları (ASN), biranın kapalı bir kutuda ve perakende olarak satıldığı, market vb. gibi noktalara ise Kapalı Satış Noktaları (KSN) adı verilmektedir.
- (9) ASN'den alınan bira, KSN'den alınan biranın aksine, bu noktalarda sunulan müzik, eğlence, yemek vb. diğer hizmetler ile birlikte tüketilmektedir. Diğer yandan ASN'de satılan biranın fiyatı ile KSN'de satılan biranın fiyatı arasında önemli bir fark bulunmaktadır. ASN'ye giden tüketicilerin amacı yalnızca bira tüketmek olmayıp, ASN'de verilen diğer hizmetlerle birlikte bira tüketmektir. Bu nedenle ASN'de satılan biranın fiyatı KSN'ye göre daha yüksektir. Ancak bu fiyat farkına rağmen ASN'de bira tüketen tüketiciler, yukarıda açıklanan nedenlerden ötürü, KSN'de satılan biraya yönelmemektedirler.
- (10) Şikayetin Bimpaş'ın hem KSN hem de ASN'lerindeki faaliyetini kapsadığı dikkate alındığında ilgili ürün pazarı mevcut dosya bakımından önceki kararlardan farklı olarak, alt pazar ayrımına gidilmeksizin "Bira Pazarı" olarak tanımlanmıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (11) İlgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.3.1. Yapılan Tespitler

- (12) Başvuruda öncelikle, Yıldız'ın sorumlu olduğu bölgede bira satışı yapan nihai satış noktalarına Bimpaş yetkilileri tarafından Kurul kararları ve TAPDK Yönetmeliğinin ilgili hükümlerinin yanlış yansıtıldığı bir belge imzalatılarak nihai satış noktasının Bimpaş ürünlerini satmaya zorlandığı iddia edilmektedir.

- (13) Şikayetçi, iddialarını desteklemek üzere Bimpaş tarafından nihai satış noktalarına verilen yazıların birer örneğini şikayet dilekçesine eklemiştir. Söz konusu yazıda aşağıdaki ifadelere yer verilmektedir:

"1. Tütün Mamulleri ve Alkollü içkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliği gereğince, "işletmenizde, tüketici seçeneklerini azaltmayacak nicelikte ve aynı kategoride birden fazla firmanın ürünleri arasında tercih imkanı sunabileceği çeşitlilikte bulundurmanız" gerekmektedir.

2. 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8. maddesi gereğince "Ürünleri raf ve dolaplarda herhangi bir firmaya üstünlük sağlamayacak şekilde" teşhir etmeniz gerekmektedir.

3. Rekabetin Korunması Hakkında Kanun gereğince, rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi hukuka aykırı ve yasaktır. Nitekim bu hususta, hakim durumdaki bira firması tarafından yürütülen faaliyetlere ilişkin olarak Rekabet Kurumu tarafından alınan 19 Temmuz 2011 tarihli idari para cezasına ilişkin karara <http://www.rekabet.gov.tr/dOSyalar;tefhim/tefhim72.doc> adresinden ulaşmanız mümkündür.

4. Yine, 3.maddede belirtilen Kanun maddesi ve aynı Kanun'un "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesi kapsamında alınan Rekabet Kurumu kararları çerçevesinde, hakim durumdaki bira firması tarafından, Bimpaş'ın ürünlerinin çıkartılması karşılığında tarafınıza ek kazanç teklif edilmesi ya da Bimpaş'ın ürünlerini, çıkartmamanız nedeniyle tarafınızın tehdit edilmesi mevzuata aykırıdır.

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda, eğer tarafınıza;

a) işletmenizdeki Bimpaş soğutucu dolabının çıkartılması ve/veya yerine hakim durumdaki bira firmasının soğutucu dolabının konulması,

b) Bimpaş'ın tabelasının indirilmesi ve/veya yerine hakim durumdaki bira firmasının tabelasının konulması,

c) Bimpaş'ın ürünlerinin ve dolaplarının işletmenizden çıkartılması, hiçbir zaman işletmenizde bulundurulmaması,

d) Sadece sınırlı sayıda Bimpaş ürününün bulundurulması,

e) Bimpaş ürünlerinin soğutucu dolaplarda ve raflarda tüketici tarafından görülmesi zor olan alanlara veya alt raflara yerleştirilmesi,

karşılığında işletmenizde alkol reyonu yaratılması adı altında tadilat yapılması, ek dolap verilmesi, ek raf yapılması, ek iskonto verilmesi, ek katkı sağlanması vb. herhangi bir ek bir kazanım talebinde bulunulduysa, ya da, yukarıda belirtilen talepleri reddetmeniz nedeniyle, halihazırda verilen iskontoların kesileceği, mal verilmesinin durdurulacağı, ödeme vadelerinin kısaltılacağı ya da tamamen kaldırılıp peşin çalışılacağı, teminat olarak

verdiğiniz senetlerin takibe konulacağı ya da hakkınızda yasal işlem başlatılacağı şeklinde tehditler ile karşı karşıya kalıyorsanız,

Adil teşhira aykırı hususlara ilişkin olarak tarafımıza yapılan öneri ve tehditler Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu mevzuatına ve Bimpaş ürünlerinin bulundurulmaması, Bimpaş tabelasının çıkartılması, soğutucu dolaplarının çıkartılması vb. konularda yapılan öneri ve tehditler Rekabet Kurumu mevzuatına aykırıdır ve bu mevzuat dahilinde bu öneri ve tehditleri reddetme hakkınız bulunmaktadır.

Konu ile ilgili olarak detaylı bilgi edinmek ve mevzuata ulaşmak için aşağıda yer alan internet adreslerinden faydalanabilirsiniz:

<http://www.rekabel.gov.tr/index.php?Sayfa=savfaicerik&icld=74&Lang=TR>

<http://www.tapdk.gov.tr/0701.asp>".

- (14) Başvuruda yer alan bir diğer iddia ise Bimpaş'ın nihai satış noktalarına yazılı olarak sunduğu tekliflerde fiyat ve indirim bilgilerinin bulunduğu ve bu durumun dolaylı olarak yeniden satış fiyatının tespiti sonucunu doğuracağıdır. Bu iddiaya ilişkin şikayetçi tarafından sunulan belge Bimpaş ürünlerinin satışına ilişkin Bimpaş'ın satış noktasına teklifini içermekte ve satış noktasının Bimpaş ürünlerini satmak istemesi halinde uygulanacak fiyatlar, indirim oranları ve satış sonrası hizmetler listelenmektedir.
- (15) Önaraştırma döneminde Bimpaş'tan nihai satış noktalarına bu tür yazılar gönderip göndermediği hakkında bilgi, gönderiyor ise yazıların birer örneği ve ayrıca nihai satış noktaları ile yapılan sözleşmelerden bazı örnekler talep edilmiştir.
- (16) Bimpaş cevabi yazısında; şikayete konu olan ve TAPDK mevzuatı ve Rekabet Kurulu kararını içeren yazının amacının müşterileri yasal hakları konusunda bilgilendirmek, müşterilerin seçim hakkına sahip olmasını ve rekabet hukuku ve TAPDK hükümleri konularında daha fazla bilgi almalarını sağlamak olduğu belirtilmiştir. Bu çerçevede ilgili yazıların Bimpaş ürünlerini bulundurmayan satış noktalarına sunulduğu ve Bimpaş ürünlerini bulunduran nokta sayısını artırmaya çalışıldığı ifade edilmiştir. Bimpaş'ın dolaylı olarak yeniden satış fiyatının tespitine yol açtığı iddia edilen teklif yazısı ile hedeflenenin ise satış noktasına Bimpaş tarafından satış ve pazarlaması yapılan ürünleri satma ve bulundurma hakkını haiz olduğunu hatırlatmak, tüketicilerin seçim şansının ve ürün çeşitliliğinin önemini bildirmek ve Bimpaş tarafından satılan markalardan haberdar olmasını sağlamak olduğu açıklanmıştır.
- (17) Bimpaş ayrıca satış noktalarına sunduğu yazıların birer örneğini göndermiştir. Bu örneklerin incelenmesinden, söz konusu yazıların içeriklerinin şikayete konu yazılarla aynı olduğu görülmüştür.

1.3.2. Değerlendirme

- (18) Şikayete konu Bimpaş'ın nihai satış noktalarını yanlış yönlendirdiğine ilişkin başvurunun ekinde yer alan yazının birinci ve ikinci maddelerinin 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili olması nedeniyle bu maddelere ilişkin bir değerlendirme yapılması ve Bimpaş tarafından yanlış bir şekilde nihai satış noktalarına aktarılıp aktarılmadığının açıklığa kavuşturulması hususları 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunmamaktadır.
- (19) Bimpaş'ın nihai satış noktalarına gönderdiği yazının üçüncü ve dördüncü maddelerinde ise Rekabet Kurulu'nun 19.7.2011 tarihli kararıyla ve 4054 sayılı Kanun'un "*Hakim Durumun Kötüye Kullanılması*" başlıklı altıncı maddesine atıfta bulunulmakta ve bira pazarında hakim durumda olan firmanın rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması

veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi yönündeki faaliyetlerinin yasak olduğu belirtilmektedir.

- (20) Dördüncü maddenin devamında hakim durumdaki firma tarafından nihai satış noktasına işyerindeki Bimpaş soğutucu dolabının çıkartılması ve/veya yerine hakim durumdaki bira firmasının soğutucu dolabının konulması, Bimpaş'ın tabelasının indirilmesi ve/veya yerine hakim durumdaki bira firmasının tabelasının konulması, Bimpaş'ın ürünlerinin ve dolaplarının çıkartılması, sadece sınırlı sayıda Bimpaş ürününün bulundurulması, Bimpaş ürünlerinin soğutucu dolaplarda ve raflarda tüketici tarafından görülmesi zor olan alanlara veya alt raflara yerleştirilmesi karşılığında işyerinde tadilat yapılması, ek dolap verilmesi, ek raf yapılması, ek iskonto verilmesi, ek katkı sağlanması vb. herhangi bir ek bir kazanım talebinde bulunulması ya da yukarıda belirtilen taleplerin reddi nedeniyle, halihazırda verilen ıskontoların kesileceği, mal verilmesinin durdurulacağı, ödeme vadelerinin kısaltılacağı ya da tamamen kaldırılıp peşin çalışılacağı, teminat olarak verilen senetlerin takibe konulacağı ya da yasal işlem başlatılacağı şeklinde tehdit edilmesinin rekabet hukuku mevzuatına aykırı olduğu ifade edilmiştir.
- (21) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi hakim durumdaki firmanın rakiplerin faaliyetini zorlaştırması ve/veya rakiplerini pazar dışına itmeye yönelik faaliyetlerde bulunmasını yasaklamaktadır. Ancak söz konusu yasaklama satış noktalarında hâkim durumdaki firmanın rakibinin ürünlerinin de mutlaka satılması gibi bir yükümlülük getirmemektedir. Bu bakımdan yazının üçüncü ve dördüncü maddelerinde yer verilen hususların 4054 sayılı Kanun ve Rekabet Kurulu kararlarını açıklar niteliktedir.
- (22) Diğer yandan belgenin herhangi bir yerinde nihai satış noktası adına bir imza yeri açılmadığı görülmektedir. Bu nedenle şikayetçi tarafından dile getirildiği şekilde belgenin nihai satış noktaları tarafından imzalanması için düzenlenmediği kanaati oluşmuştur. Kaldı ki, yazının içeriğinden nihai satış noktasına yönelik herhangi bir taahhüt, yükümlülük veya cezai şart içermediği ve dolayısıyla salt bilgilendirme amaçlı bir metin olduğu anlaşılmaktadır.
- (23) Şikayetçinin ikinci iddiası ise, Bimpaş tarafından dolaylı olarak yeniden satış fiyatının tespit edildiğine yöneliktir ve bunu desteklemek için Bimpaş tarafından nihai satış noktalarına dağıtılan belge gönderilmiştir.
- (24) Şikayetin ekinde yer alan belge incelendiğinde, bu belgenin Bimpaş'ın yeniden satış fiyatını tespit ettiğini gösterir herhangi bir husus içermediği görülmüştür. Belgede sadece Bimpaş'ın noktaya kendi ürünlerini satması durumunda alacağı iskonto oranları ve çeşitli ürünlere ilişkin fiyat teklifleri bulunmaktadır. Yazıda, satış noktasının Bimpaş ürünlerini satmak istemesi halinde Bimpaş'ın uygulayacağı satış fiyatları, indirim oranları ve satış sonrası hizmetlerin listelendiği; satış noktasının nihai tüketiciye sunacağı fiyata ilişkin bir bilgi olmadığı görülmektedir.
- (25) Diğer yandan yeniden satış fiyatının sözleşme içerisinde belirlenip belirlenmediğinin tespiti için Bimpaş'tan nihai satış noktalarıyla akdettiği sözleşmelerin birer örneği istenmiştir. Bimpaş tarafından gönderilen sözleşmeler incelendiğinde, bu belgelerde yeniden satış fiyatının tespitine ilişkin bir hüküm bulunmadığı görülmüştür.
- (26) Bimpaş'ın satış noktalarını Rekabet Kurulu kararı hakkında yanlış bilgilendirdiğine ve yeniden satış fiyatını tespit etmeye yönelik bir faaliyette bulunduğuyla ilişkin herhangi bir bilgi veya belgeye rastlanılmamıştır.

J. SONUÇ

- (27) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.